

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΚΑΝΑΡΗΣ. Ο ΘΡΥΛΟΣ ΤΟΥ ΑΙΓΑΙΟΥ

Ιστορικά Θέματα

(200 χρόνια από την επανάσταση του 1821)

(Πυρπόληση Τουρκικής Ναυαρχίδος στη Χίο)

Η θάλασσα πάντα γοητεύει. Η ηρεμία της, το απέραντο γαλανό της, η μυρωδιά της μας γαληνεύουν και αυθόρμητα τα χείλη μας ψελλίζουν λόγια ευχαριστίας προς τον Πανσοφο Δημιουργό, γι' αυτό το μεγάλο δώρο. Υπάρχουν όμως και στιγμές που η θάλασσα αλλάζει.

Η απέραντη γαλάζια θάλασσα της πατρίδας μας, το Αιγαίο και το Ιόνιο Πέλαγος γνώρισε πολλές φουρτούνες.

Όχι βέβαια σαν αυτές που αναφέραμε παραπάνω. Αυτές είναι ένα συνηθισμένο, που το συναντάμε παντού και πάντα.

Τα δικά μας θαλασσινά νερά γνώρισαν πολλές τρικυμίες και αυτές δεν είναι άλλες από τις αμέτρητες μάχες, που έγιναν πάνω σε αυτά, για την απελευθέρωση του γένους μας.

Απέναντι από τα παράλια της Μικράς Ασίας τα αγγίζει σχεδόν, ευρίσκεται ένα νησί με μεγάλη ιστορία. Ένα νησί που θρήνησε το χαμό χιλιάδων ανθρώπων. 42.000 Χριστιανοί σφαγιάστησαν στην πολύπαθη Χίο τον Μάρτιο του 1822. Το σύνθημα των Τούρκων: Γενική αιματοχυσία και αποτέφρωση της πόλης. Το τι ακολούθησε δύσκολο να περιγραφεί. Ένα μόνο πράγμα αρκεί για να συνειδητοποιήσουμε το λυσσαλέο και αποτρόπαιο έργο εναντίων των κατοίκων του νησιού. Η διαταγή του Πασά ήταν ρητή: Τα βρέφη έως 3 ετών, τα αγόρια και οι άνδρες άνω των 12 ετών και οι γυναίκες άνω των 40 να θανατώνονται όλοι ανεξαιρέτως.

Η σφαγή της Χίου συγκλόνησε ολόκληρη την Ευρώπη και η τραγωδία της έγινε αφορμή να πυκνώσει ακόμα το φιλελληνικό πνεύμα.

Συγκλόνησε συθέμελα όμως και την πονεμένη Πατρίδα μας. Οι καπνοί από τα σπίτια που καίγονταν και η μυρωδιά από την στάχτη έφταναν στο απέναντι μικρό νησί των Ψαρών.

Και να! Από το νησάκι αυτό ξεπροβάλλει μια γενναία ψυχή. Είναι ο Κανάρης των Ψαρών, ο Κωνσταντίνος Κανάρης.

Μέτριος στο ανάστημα, έκρυβε μέσα του μια τεράστια δύναμη, που θα αποκαλύπτουν την ημέρα που θα ερχόταν αντιμέτωπος με τον εχθρό.

Είχε πάρει ήδη την μεγάλη απόφαση. Μπροστά στους δημογέροντες του νησιού, με θάρρος και αποφασιστικότητα, αποκαλύπτει το σχέδιό του.

Η Πυρπόληση της Τουρκικής Ναυαρχίδος από τον Κανάρη στη Χίο, υπήρξε ένα από τα σημαντικότερα ναυτικά κατορθώματα της Ελληνικής Επανάστασης.

Λίγες ημέρες πριν πραγματοποιηθεί η μεγάλη αποστολή, στη βουλή των Ψαρών, ο γραμματέας διαβάζει τις εντολές:

"Εις τους κυβερνήτες των ηφαιστειών, πυρπολυτάς και τους ναυκλήρους, οίτινες διά την αγάπην και ελευθερία της φίλης ημών πατρίδας αποφασίζουν να θυσιάσουν την ιδίαν ζωήν, παρα βλέποντας γυναίκας και τέκνα, η Βουλή των Ψαρών αποφασίζει να δώσει ως αμοιβή, τριάκοντα χιλιάδες γρόσια."

Όμως η αγάπη του Κανάρη για την πατρίδα δεν εξαρτάται από τα χρήματα ούτε προσβλέπει σε αυτά. Είναι ανιδιοτελής. Άλλωστε, αυτοί είναι οι πραγματικοί ήρωες. Θυσιάζουν τα πάντα, χωρίς να περιμένουν στο τέλος αμοιβές και επαίνους.

Έτσι, ακούγοντας αυτά τα λόγια, φανερά ενοχλημένος, απαντά:

"Εδώ ήρθαμε να πάρουμε με σέβας τα όρντινα (διαταγές) για τη δουλειά. Δεν ήρθαμε να μας τάξετε χαρίσματα.

Αν βάζουμε τα κεφάλια μας, δεν το κάνουμε για γρόσια και στρέμματα γης, μα για τη λευτεριά του Γένους μας. Χάρισμά σας τα ταξίματα".

1η Ιουνίου 1822

Δύο πυρπολικά και τέσσερα πλοία φτάνουν στο λιμάνι της Χίου. Το επικίνδυνο εγχείρημα ξεκινά τη νύχτα της 6ης Ιουνίου.

Ο πασάς και οι 2.000 στρατιώτες του γλεντούν ανάμεσα στα πτώματα των αιχμαλώτων που έσφαξαν το πρωί. Μεθυσμένοι καθώς είναι, δεν φαντάζονται τι πρόκειται να γίνει, τι τους περιμένει.

Ήθελε τέχνη και επιδεξιότητα για να μπορείς να γλιστρήσεις ανάμεσα στα εχθρικά καράβια, χωρίς να σε πάρει κανένας είδηση.

Απαιτούσε αφάνταστο κουράγιο και ψυχραιμία, για να μπορέσεις να πετύχεις τον στόχο σου. Και ο Κανάρης ήταν αυτός που διέθετε αυτά τα προσόντα.

Πλησιάζει την πελώρια ναυαρχίδα, κολλά το μπουρλότο του και βάζει φωτιά. Η φωτιά μεταδίδεται γρήγορα στην ναυαρχίδα, φτάνει στην μπαρουταποθήκη και ολόκληρο το πλοίο τινάζεται στον αέρα.

Όλα γίνονται στάχτες και βυθίζονται στα φουρτουνιασμένα από την Πυρπόληση νερά του Αιγαίου πελάγους.

Η Πυρπόληση της Τουρκικής Ναυαρχίδος από τον Κανάρη, είχε για τους Έλληνες λίαν επωφελή αποτελέσματα.

Πρώτον, τόνωσε το θάρρος των νησιωτών, οι οποίοι μη δυνάμενοι να πολεμήσουν εκ παρατάξεως τον τουρκικό στόλο είδαν πια ότι έχουν στα χέρια τους

ένα φοβερό όπλο, τα πυρπολικά, τα οποία οι Τούρκοι φοβούνται και δεν είχαν τρόπο να τα αντιμετωπίσουν.

Δεύτερον, κατατρόμαξε τους φιλότουρκους της Ευρώπης, οι οποίοι φανταζόταν ως επικείμενη την καταστολή της Επανάστασης και την χαρακτήριζαν ως κούφιο και απονενοημένο εγχείρημα.

Τουναντίον εξύψωσε τον ενθουσιασμό των Φιλελλήνων εγκαρδιώνοντάς τους να ενεργήσουν υπέρ των επαναστατών.

Η Πυρπόληση, επίσης, υπήρξε πράξη εκδίκησης για την σφαγή της Χίου. Αναπτέρωσε τις ελπίδες των αγωνιζομένων Ελλήνων υπέρ της αισίας έκβασης του Αγώνα και τόνωσε την Επανάσταση η οποία ήταν ακόμα στις αρχές της.

Σας ευχαριστώ

Δημήτριος Μητρόπουλος